ՓԱՌԱՔԻ — ՏԱՐԻ — Թ. ԽԲ — 1114 — ՀԱՄԱՐ 17 — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1871

ԳԱՅՄԱՆԸ

Տարեկան գին Ե. Պոլսոյ համար 180 դր.
» Դաւառաց » 40 Մէճ
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 դր.
» Դաւառաց » 5 Մէճ
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փարա
Յանձնելու տոյզ մէկ անգամի համար 3 զուարակ, երկու անգամի համար 2 զուարակ, աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կայ։

ԱՌԱՔԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԳՈՒՆԱԿԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Պ. Թիէրի անձնական ակարութիւնը մոռացութիւն կը պատճառէ Դաշնակցոյ չափաւոր հանրապետականաց։

Այս նշանաւոր անձը 75 տարին անցած է, եւ իր եռանդուն հայրենասիրութիւնէն քրքած ուժն՝ իր անդուլ եւ արտասովոր ուշադրութիւններովը՝ որ քան զօր տակաւանալու վրայ է։ Վերջին օրերս միտքը չարաչար յոգնեցնող զբաղումներէ եւ՝ 12 ժամ՝ շարունակ քնացաւ, որ երբէք պատահած չէր։ արտիւնեալ երեք ժամէն տէրի շարունակ չենչներ։ Ընտանիքը վախնալով՝ իր բժիշկը բերել տուին, որ մեծ զգուշաւորութիւնամբ զայն արթնցուց։ Բայց քանի մը վայրկեան եւաքը նորէն թմրիր դալով վրան, տակաւին երկու ժամ ալ քնացաւ։ Այս դէպքը ծածուկ պահուեցաւ, եւ այն օրէն՝ է վեր Պ. Թիէր խորհրդարանը չերթալով միայն իր տունն այցելութիւն ընդունել բուական համարեց։

Պ. Թիէրի այս վիճակը՝ ինչպէս ընթիք՝ պատասանելութեան պատճառ եղած է ազգային ժողովոյ ապատամիտ—պահպանողական անդամոց։ որք Դաղղիոյ շահն ու ապագայն կը խորհին։ Ասանք կուզեն որ Ներկայ տարատամ եւ երկդիմի վիճակը ժամ առաջ վերջանայ, հեռուաւոր կ՝ տրաան որ Պ. Թիէր իր ձեր հասակն ու տկարութիւնը նկատելով. երկրին ապագայն վտանգի մէջ չձգելու համար նախաձեռնութիւնակ վերցուի եւ՝ ներկայ առժամանակեայն վերջ տայ։

Կերեւի թէ քիչ օրէն այս խնդիրը դիպի յուշի ազգային ժողովոյ մէջ այնպիսի առաջարկութիւնաւոր մը, որով կառավարութիւնն իւր դիտաւորութիւնը բացորոշապէս յայտնելու հարկադրի։

Այն ժամանակ այս երկու հաւանականութեանց մէկը կ՝ սպասուի։ կա՛մ Պ. Թիէր կը յայտնէ թէ հանրապետութիւնը վերջնական կերպիւ. պահել կուզէ։ կա՛մ ուղղապէս երկրին գիմելով տեսը կամքը կը հարցնէ։

Աւաջին պարագային մէջ կը կարծուի թէ Պ. Կոմպէթիլոյի կառավարութիւնն անդամ ընտրուելն եւ՝ ի հարկին Պ. Թիէրի յաջորդելը կը գիւրանայ։ իսկ երկրորդին մէջ կառավարական ձեւի խնդիրը կրնայ երկարաբեւեան ներքին իւյնալ։ բայց վերջին ընտրութիւններն հանրապետութեան նպաստաւոր լինելով հաւանականութեան դէմ չկրնար կարծել թէ երկրին մեծագոյն մասն հանրապետական ձեւը կընտրէ։ քան զի այս կամ այն միապետական ձեւը։ որ հանրապետութեան չափ ալ անւանականութեան յոյս չընծայեր։ մանաւանդ Դաղղիոյ ներկայ վիճակին մէջ։ որ ամէն ժամանակէ աւելի անձնական շահու նրկրաասումներն հայրենեաց շահուն զոհել հարկ է։ եւ այս ալ հանրապետութեամբ միայն կրնայ լինիլ։

Հինգվրայի ժողովրդական լրագրին Պերլինէն գրուած հետեւեալ նամակը կը հրատարակէ. որոյ մէջ ապատած տեղեկութիւններն ապաղաղին համար քաղաքական չեն։

« Նրբոր Պ. Պիսմարք Դաղղիայէն իրրեւ հաշտութեան անհրաժեշտ պայման Ալզասի եւ Լոթարինգի ազատիլը պահանջեց։ այս պահանջման իրրեւ մեկնութիւն աւելցուց թէ Գերմանիա՝ անապահովս լինելով որ Դաղղիա իր կորցած արարութեանց վրէժը պիտի պահանջէր։ իրաւունք ուներ իր սահմանները ապահովելու համար այն գաւառներն առնալ։ որք միայն կրնային բուական ապահովութիւն տալ իրեն։

« Պ. Պիսմարք նշմարեց որ Դաղղիացի քաղաքագէտներն իր այս պատճառաբանութեան (վրիժառութեան անտարակուսելի լինելուն) դէմ չեն։ Ընդհանրապէս՝ այլ իր եզրակացութեան՝ այն է՝ երկիր առնելու իրաւանց։

« Ասկեց մակարերեց թէ իր պատճառաբանութեան հիմն ամուր էր։ եւ հաշտութենէն՝ ի վեր Դաղղիոյ մէջ անցած իրողութիւններն ալ իր այս համոզումը խախտուելէ հեռի են։

« Ինքը չծածկեր. համարձակաբար կրսէ իրեն հետ սեռակցութիւնի թէ Դաղղիա չպիտի մոռանայ զայս. եւ՝ այս մ՝ ունենալուն պէս՝ պատերազմը պիտի սկսի։

« Պ. Պիսմարքի այս համոզումը կայսեր, Մոլթքէի եւ Ռոնի ալ համարումն է. ուստի ամենուն ալ բերանն այս խօսքը կը պտտի. «Պատրաստ կենանք։»

« Կրնամ ըսել ձեզ թէ ոչեղ պատրաստութիւններ կը լինին։ Գերմանական զօրաց բոլոր ղէնքերն ու պատերազմական գործիներն անհետաձգելի կարճ ժամանակի մէջ պիտի նորոգուին։

« Գաղտնի թնդանօթները նոր ձեւի պիտի փոխուին. թէ եւ այնչափ մեծ ծառայութիւն չբրին վերջին պատերազմին մէջ, բայց եւ այնպէս թերութիւններ յանանուած են անոնց վրայ։ Այն թերութիւնները (ճշդիւ ճանչցուած են. նոյնպէս պանտը) ուղղելու միջոցները։

« Միթրայեզները պիտի ընդունուին, բայց որ դրութեամբ։ Դաղղիական դրութիւնը չէ ընդունուած. նոյնպէս Պավիէլսկանը։ երկուքին նոր գործածութիւնը գժուարին համարուած է։

« Ամենէն աւելի նոր հրացանին ուշադրութիւն կայ։ Սենտնոս որ հրացանը բոլորովին մեկզի ձգուեցաւ երկու տարուան հաշիւ։ նախ դի չատ ծանր է. երկրորդ դի հեռու. վերջապէս. հարիւր 500 քայլ. ճշգիւ կերպիւ։ մինչդ եւ հանրապետ 1500—2000 քայլ կերպիւ։ բայց այս հեռաւորութենէն ալ գոհ չեն։ փորձով տեսնուեցաւ որ 1000 քայլէն անդին գնդակը նշան չկրնար առնուլ։ Ասկէց զատ նշմարուեցաւ որ գնդակը չկրնալով նշան առնալ տեսակ մ՝ անվստահութիւն կի՛նայ որոնց մէջ։ կը տեսնէք ահա, որ ապաւորութեան մասին մինչեւ իսկ հոգերանական գիտութիւններ ընելու կերթեն։ Դաղղիոյի՝ 1500 քայլ հեռաւէն կ՝ սկսէին կանոնաւորապէս կրակ ընել՝ առանց նշան առնելու։ Այս դէպ ուշադրութիւնը իսկ տուին որ արամատացաւ անոնց վրայ։ Երբոր խշնամին կը մոտենար՝ զարձեալ նշան չէին կրնար առնուլ։ Լեստի Շասբոյին այնչափ հեռի երթալն աւելի միջատաբեր եղած էր Դաղղիական զօրաց։ կը կարծուի թէ Գերմանական զօրքն աւելի չտիսաւորութեամբ կը գործածէր այն զէնքը։

« Որովհեւեւ հիմա 3000000ի չափ Շասբո կայ հոս։ պահ մը խորհուեցաւ գործածէլ։ բայց առարկուեցաւ որ Շասբոն շատ թեմիւ լինելուն համար՝ գիմացիկն չէր։ Վերջերի հրացանն աւելի գիմացիկն է։ բայց սեղնաւոր հրացանէն աւելի ծանր է. ուստի հիմա այս երկու. հրացաններուն առաւելութիւնները միացնով դրութիւն մը կը խորհուի։ Սակայն ասիկնաւորին գործածութիւնը փրկացած է. եւ 3 միլիոն հրացան մէկ դի պիտի նետուի։ Շասբոով եւ Վերջերով եղած փորձերը ցուցուցին թէ ասոնց հարուածներն առաւել ապահով են՝ քան ասիկնաւոր հրացանները։ Այս կէտին շատ ուշադրութիւն կայ։

« Բրաւսիական հրացաններուն բարոյականութիւնն ալ այնչափ մեծ էր. որ զորավարներն առաջին ճակատամարտէն նշմարեցին, եւ իսկոյն Մոլթքէ այն ապագիտական հարցաւոր հնարքը գտաւ. որ Դաղղիացոց յուսահատութիւն կը պատճառէր։ այն էր կրակը միշտ թնդանօթով սկսիլ։

« Անձնական փորձով համոզուած եմ որ հրացանի մը շատ հեռու երթալը վնասակար կրնայ լինիլ։ Նիստանի ճակատամարտին ժամանակ քանի մը Դաղղիացի կամաւորներ 1500 մէթրս հեռուէն կէս ժամու չափ անդադար հրացան կը պատպէին 100 չափ զոհ կանայ վրայ։ եւ վերջը դիմասակ հանկցան որ Դաղղիացւոց վրայ կրակ կընէին։

« Սպայիկ համար ալ նոր երկրայոյց քարտէներ կը չինուին։ Դաղղիացի սպայիկ գործածած սղրաղի երկրաչոյցներուն վրայ շատ խօսուեցաւ։

« Կաղղիացի նաղատ հրացանաւորաց հրամանատարի մը երկրայոյցը պահած եմ իրրեւ յիշատակ Սէտանի պատերազմին։ Ամբողջ Դաղղիոյ երկրայոյց մ՝ է։ եւ մէջը Սէտան նշանակուած չէ։

« Զորաց առաջատարը՝ թէ հրաձիգը է՝ բայց պիտի պահի։ Ամենէն աւելի կայսրը կուզէ պահել զրոյն։ որոյմէնտու. գերմանական զորաց յատուկ է։

« Ջորաց գումարումն առաւել փութացնելու. միջոցներ ալ կը խորհուին։

« Վերջապէս առողջապահական եւ բժշկական ծառայութիւնաց մէջ ալ շատ բաներ կան կատարելագործուելիք։

« Զոմբէզերներն ալ անտար կերպիւ պիտի գործուին։ Մէկ խօսքով. Մոլթքէ կուզէ որ եմմէ օր մը Դաղղիա Գերմանիոյ գէմ պատերազմի երթալ ուզէ, գլուխը պատի գցնուելով ջախջախի։»

Փարիզի մէջ Բրուսիացւոյ գէմ ատելութեան ոգեկութիւնը կըրնայ հասկցուիլ հետեւեալ տողերէն՝ որ Ֆիկարոյի մէջ կը կարդանք։

« Երբէք չորս հարիւր գերմանի եւ հոչակաւոր զորաւոր, ամենն ալ Բրուսիացի, իրենց գեղարան Պ. Վայսերբէրի դնացին գանուտուելու. թէ պիրենք բանեցնող չկայ Փարիզի մէջ։ եւ՝ ուր որ կը ներկայանան զորք ուղղու, ամենէն ալ կը մերժուին։»

Սենդ զիտան թարգմ լրագրին թրքոշիւ զրրապետին ազգային ժողովոյ առջեւ խոսած առենաբանութեան դէմ Բալիքաս կոմսին (կայսրութեան վերջին պատերազմական գործոց պաշտանէին) հրատարակած պատասխանը քննելով՝ կրսէ թէ ճակատամարտի մ՝ արդիւնքին վրայ ճշմարտութիւնը նեռ բերել դժուարին է։ Ազգայն միայն կրնայ յաղթութեան կամ պարտութեան բուն պատճառները զբաղնել այս պատճառաւ կարելի չէ վերուռել այս երկու զորագլուխաց դատ. որոց երկուքն ալ կայսրութեան կործանումը՝ բերող ապիտաղի ձախորդութեանց պատասխանատուութենէն ազատ մնալ կուզին։

« Թրոշիւ զորապետը նաբոլէոնեան իշխանութիւնն ազատել ուզէր. խնամակալ կայսրուհոյն եւ պատերազմական գործոց պարոնէին կողմէն որ դէպքներ ու գժուարութիւններ գրանելով՝ քաղաքական տիսրը դնաց. բայց այն ժամանակ միայն՝ երբոր կայսրուհին իր շուրջը դոնուող բոլոր պաշտօնական մարդոցմէն թոզ ելով փախած էր։ Պատերազմի պարոնն այն թիւրերն պաշտպանե՞ց։ մինչդեռ թրոշիւ զորապետը՝ Պ. Ժիւլ Ֆաւրի հանդիպելէն առաջ պաշտպանող զրուութիւն մը կազմել կը փորձէր։

« Այս միայն բուական կը համարիմ հաստատել. թէ կայսրութիւնն երկար ժամանակէ՝ ի վեր բաժանեալ տուն մ՝ էր՝ առանց հիմնի եւ սանց նեցուկի։ իր անկումը նոյն անձանց ձեռք եւ նոյն միջոցներով կատարեցաւ։ որոց միայ դրած էր իր ապատատութեան։»

ԳԱՅՄԱՆԸ

Դուրս գոցած լրագրոյ ճանրաժամերը խմբագրութեան վրայ է։

Լրագրոյս վերակրնայ՝ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր—Տիրէնին ոչխար ուղղուի։ Կ՝ պատասխանի Զինիլի խան Առաքելի գրասենեակը։

Ճանրաժամերը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ՀԵՌԱԳՐԱՅԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պէրլին 25 յուլիս.

Կղերականաց դէմ մրցումը կը շարունակէ։ Կառավարութիւնը բնաւ կարեւորութիւն չտար բանադրանաց եւ բանադրեալները կը պաշտպանէ։

Պէրլին 26 յուլիս.

Կրօնական լրագրերը վերջին գառնութեամբ կը գրեն միչտ կառավարական լրագրաց դէմ։ Կառավարութիւնն օր քան զօր առաւել բացայայտ կերպիւ ցնորութեան իրաւունքը կը պաշտպանէ կղերական յափշտակութեանց դէմ։

Վիէննա 27 յուլիս իրիկուն.

Նիկոպոլսոյ եւ Նաւարինոյի կենդրոնական պաշտօնական Օրագիրը կը մեղադրէ Հունգարացիները՝ որ Աւստրօ—Թուրքօ—Ակրիմեան Նիկոմեդիայ կրցորդութեան վերաբերեալ պարզ հասարակաչին չմտածեն թնդիր մ՝ազդարարին թնդիր կընեն։

Նոյն թերթը կը հաստատէ թէ Երիւ Երկաթուղի պիտի չմնայ մինչեւ Աւստրօ—Հունգարիա երկնալով մէկը Ի Զօլէն, միւսը Ալեքսիկէն։

Այս յայտնէ նաեւ թէ Բ. Դուան իր վիճապետութեամբ իրաւունք ունի պատասխանել այն առաջարկութեանց՝ որ կը ներկայացուին իրեն իր երկրորդ կողմնակցութեան մասին, որք այս պարագայից մէջ ոչ միայն Հունգարիոյ՝ այլ համայն Աւստրիոյ համար չայնկանութիւն ունին։

Ռէյթի 27 յուլիս.

Ռէյթի եւ Ֆիլուէի նաւաշինութեանց շնորհութիւնը մնանկ հրատարակուեցաւ։

Փարիզ 27 յուլիս.

Մայրաքաղաքին չրջականները քիչ մը մնանկէն պիտի ազատին Բրուսիացւոց գրուելէն։ Բազմաթիւ չոգեկառք եւ տրուեցան։

Երէկ մէկ երկիրին վճարուեցաւ, որոյ վճարմամբ մինչեւ տարւոյս վերջը որոշուած էր։

Հասարակականութեան մեղսակիցներին չատերուն ըրած կարեւոր յայտնութեանց պատճառաւ՝ պատերազմական ատենից դուռնալումն եւ մնաց։

Ազգային ժողովոյ ըրած քննութիւնները՝ Փարիզի պաշարման միջոցին պատրէնից վրայ դորձուած մեծ խարդախութիւններ երեւան հանեցին։

Օսմանեան երկրամուղեաց ապատեալ բաժինք 142,50։

Վիէննա 28 յուլիս.

Պոհեմիոյ Լոզմիթալ քաղաքը կիսով այրեցաւ։ Մինչդամայն ուրիշ հրդեհներ պատահեցան Գերմանիոյ Գալիցիոյ, Իտալիոյ եւ Աւստրիոյ մէջ։ Ընդհանրապէս կը կարծուի որ այս հրդեհներն հրմիգներու քնիներութեան մը գործ են։

Բումէլիի ապատեալ բաժինք 68,75
Աժիо 121,50

Փարիզ 28 յուլիս.

Գանձու Պոնոներուն տոկոսը հարիւրին 2 իջաւ։

Ստուգուեցաւ որ Բրուսիացիք վենադուլէն ետեւ 600 տուն այրած են ի Սէն-Բլու եւ չրջականները։

Բանակին վերակազմութեան նոր ծրագրին համեմատ 20էն 40 ատրաւ եղող բոլոր Դաշտիացիք զինուորական ծառայութիւն ընելու պարտական են։

Զինուորական ծառայութեան մէջ եղող զօրականք քուէ չպիտի տան։

Պ. Ֆիւլ Ֆուլթ վերջնական կերպիւ հրաժարեցաւ պաշտօնէն։

Լոնտրա 28 յուլիս.

Արթիւր արքայորդւոյն թոշակին զէմ ատատի ընդդիմութիւն կայ խորհրդարանին մէջ։

Գալիարի 28 յուլիս.

Իտալական նաւատորմը հոս կը դուսմարի։

Բորիու 28 յուլիս.

Գիսպանիոլն եւ Իսաբոյ կոստանդին մեծ գուքսը հոս կ՝սպասուին։

Մատրիտ 28 յուլիս.

Կիմեն պաշտօնատարաց թոշակները հարիւրին 2 նուազեցան։

Լոնտրա 28 յուլիս.

Ցամ. Բանա.	46 1/8
» փետ. 1868	63
» » 1869	56 1/16
Անգլ. Բանա.	93 1/16
Կանադի Գուլզ	88 1/2

Ամստրտամ 28 յուլիս
Բանկոկ Մ. Դ. Օ. 9 1/2
Ծախուած 13000 հատ։

Մարսիլիա 28 յուլիս
Յոթենները կէս փրանք բարձրացան։
Բանկոկ Ամանա 9,2 ի—95.
Խոզակ եւ մեսաքա աւելի հանդարտ։
Բուրդը կայտնի։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՈՒՍԻ
ԷՍԱԶԱՏԸ ՕՒՄՈՒՄԻՍԻ

16 յուլիս ուրբաթ իրիկուն	50 35
17 շաբաթ առաւօտ	
ելեւմուտ	51 —
կէս օր	50 39

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երկուշաբթի օրը 2000 կոյսնրաբան դորք մայրաքաղաքս Անգլիոյն գնացին Սէվիլի Նիւսրեի շոգենաւով Ուրիշ 2000 դորք ալ վարձայէն պիտի երթան Շապի—Նիւսրեի շոգենաւով։

Այս դորքերն Անգլիոյն Այրանիա պիտի երթան։

Շքօտարայէն գրուած նամակ մը հետեւեալ կերպով կը ծանուցանէ հոն ծագած խռովութիւնը։

« Քաղաքիս մէջ ապրիլ մ՝երբ։ Յուլիս 18էն գիսնաւանդներն ու խռովութիւնը դադարեցան։ Տաճկի ժողովուրդը՝ մոլեռանդներէ թերադրեալ՝ ապ եկաւ։ եւ ամէն նոր բարեփոխութեանց ընդդիմ ելաւ պահանջեց։

« Խռովութեան պարագլուխներէն երեքը բռնուեցան, բայց ամբոխը կրկին առաւ զինուորաց ձեռքէն։ »

Լոնտրայէն հեռագրով լուր եկաւ, որ Լէվանտի հիրաբաս թէ ժողովուրդը վարիէն դժգոհ լինելուն պատճառաւ շարժում մ՝ եղած է միեւոյ քաղաքին մէջ։ Թէպէտ կռիւ չէ պատահած, բայց խանութները դադարել են։

Տեղական կառավարութիւնը Բ. Դանէն օգնական դորք ուղղեցի։ Հաւանականապէս հոն ալ դորք պիտի ղրկուի վարնայի ճանրով։

Միջագետաց մէջ Շամարներուն դարձած աւերումներն սակէց առաջ խնացուածէն շատ տուրի են կրսուի։ Ցիչեալ վայրերը ոչ միայն Բաղ-էլ-Ա.ինի նահանգը, այլ եւ Մոսլինի եւ Ճէզիրէի նահանգներն ալ տարածեալ են։

Սլպանիոյ Միրովիթներուն (Լատին Ալբանիայոյ) վարիչներուն Պիզ Տաա փաշայէն մայրն ու որդին այս շաբթու կ՝ Պոլիս բերուեցան պահպան զինուորներով։

Վեհ. Սուլթանին բանակի օգնական Մէհմէտ պէյը՝ որ Նէմէն զրկուած էր, այս շաբթու կ՝ Պոլիս դարձաւ՝ մեռեալ տարտամքարեալ Շէյխ Մէհմէտ Իզզի Ա.ղի երրորդ եղբայրն եւ 12 այ Սիրիոյ երեւելիներ բերելով հետը, որ Սէլիմիէի գօրանոցը դրուեցան։ Քանի մ՝ ալ հաղուագիւտ կենդանիներ բերած է իր հետ։ Վեհ. Սուլթանին կենդանաբանական պարտէզին համար։

Մեծ արտարտարեա Բեռլիոյ պէրլ որ Վ.Հ. Սուլթանին կողմէն պաշտօնով Սպանիա եւ Պելճիա դեսպան էր, երկուշաբթի օրը Պոլիս դարձաւ։

Այս առթիւ Սպանիոյ թագաւորը կարգեցաւ Գիւ. Կարդին մեծ ժապաւէնը առաւ Բեռլիոյ պէյին։ եւ նոյն կարգ ին մեծ օգտութիւնն թաշանշանն ալ Նորեան էֆէնտիին։

Փարիզ Տ՝Օրլեանի մէջ հետեւեալ կը կարդանք։

« Հոսմի Պատրիարք Նուիրակ Մօնսինիոր Ճերմանի կիրակի օրը Գեղէք երթալով Մեծ Նպարքարանին առաջնորդն վրայ ապահովեցաւ թիւն յայտնելու

միանգամայն Պապին մէկ ինքնագիր նամակը մատոյց, որով Օսմանեան պետութեան առաջին պաշտօնէին արագ եւ կատարեալ առողջութիւն կը մաղթէր։ »

Իզմիրէն լուր կուգան թէ Ջրքաքաքի մէջ մեծ հրդեհ մը պատահելով բազմաթիւ վանառանցներ ու տուներ այրած են։

Սիրբէհի խակիշէոիէն եկած-Գուլէ երկաթուղին շինութիւնը փութացնելու համար յառաջ տարուելով կը յուսացուի որ քանի մ՝ ամսոյ մէջ կատարուի։

Դպրոցի թէ Եալը Բէօշկի երկաթուղին չինութիւնն առարուէլ է։ Թէոիդորուի պալատին չինութիւնը պիտի սկսի, որոյ ծրագիրն արդէն պիտի։ Սուլթանին հաւանութիւնը ներկայացած է։

Եալը Բէօշկէն մինչեւ Նէոմ-Գուլ երկաթուղին անցնելիք ճանրան վրայ 1000ի չափ տուն կայ փլչելիք։

Կրսուի թէ ճարտարապետ՝ մ՝այս տուները փլցունելու գործն իր վրայ առնուլ առաջարկած է՝ անոնց առաջնորդն համար կանոն ունին 30 դրչ վճարելու՝ պարմանաւ։

Հինգշաբթի օրը Շիրքէթի—խայրիյէի ընկերութիւնն մէկ նոր չոգեկառք կ՝ Պոլիս հասաւ։ այ 28 թիւ պիտի կրէ։

Թրամվէյի կառքերուն երթեւեկութիւնն յառաջիկայ երկուշաբթի օրը Հանդիսաւոր արարողութեամբ պիտի սկսի։

Ս.ուսանները առաջին կառքը Գէշիկիոշէն ճանրայ պիտի ելնէ ժամը 11ը 10 անցած, եւ միջին կառքն ալ Աղալ Դարուէն պիտի մեկնի իրիկուան ժամը 12ին։

Ամէն 20 վայրկեան մէկ մէկ կառք ճանրայ պիտի ելնեն Գէշիկիոշէն եւ Աղալ Դարուէն։

Գիներն են։

Աղալ Դարուէն Քասիմաշ Ա. կարգ 40։ եւ Բ. կարգ 20 փարա։ Նոյնպէս Քասիմաշէն Գէշիկիոշ։ Հեռաւոր Աղալ Դարուէն մինչեւ Գէշիկիոշ՝ Ա. կարգ 80 եւ Բ. կարգ 40 փարա։

10 տխայէն աւելի ծանրութիւն կամ մեծ ծառայք ունենալ ծրար չընդունուիր։

Բերայի ատիկանութեան պաշտօնարանը բանտարկեալ Հայ երիտասարդն մը վրայ այլեւ այլ խօսքեր կը պատրաստեն, որոյ ճշդութիւնն ստուգել դժուարին է։

Երէկուան Էվէնթ—Հերբրի օրաթերթին հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ։

« Բերայի ոստիկանութեան պաշտօնարանն ստրդկեալ Հայ երիտասարդի մը խօսք եղաւ մեզ։ եւ որովհետեւ գործն բան ինքնին իշխանութեան կողմէ բացատրութեան կարօտ կերեւի, մեք բանտարկեալին՝ որուտանէն հաւատիմատ կը պատմենք առ այժմ։

« Երիտասարդը հիմա 19 տարեկան է։ եւ Էրզրումի մոտ գիւղ մը ծնեալ է։ ուր 10 տարու եղած ժամանակ հայրապետին մը զինքը մահմետականութեան հրապուրած է։ Այս դարձէն հինգ տարի ետքը նորէն քրիստոնէութեան դառնալ ուզել է։ բայց հոգեպատիւ, որոյ քով ապրուստ կրնէր զէմ կենալով, ծրագրը խափանել են։ զինքը որ վրդովման փոխիչ կը հետեւի այս խնդրոյն, բայց Բուսիոյ ատենները ոչ եւ չը հասած։ իր ուզածը կը հետապրի եւ Դրոսի մէջ բանելով կուսաց էրզրումի երեւելի ժամանակ մը կը բանտարկուի եւ յետոյ զինուորութեան կատարելու

ենն ամիս զինուորական ծառայութիւն ընելէ ետեւ։ կը փոխուի Տրապիզոն եւ յետոյ Կ՝ Պոլիս կը հասնի՝ Հոս քաղաքացիի կերպարանքով քանի մ՝ ամիս պարտուելէ ետեւ՝ անցեալ չաբթու։ Էրզրումցի թարգմ մը կինքը ճանչնալով՝ խշտանութեան կը մատնէ թէ Մահմետական է եւ ինքզինք քրիստոնեայ կը ձեւացնէ։ Պէշիկթաշէն Բերայի ոստիկանութեան պաշտօնարանը կը բերուի եւ հոն կը բանտարկուի։ Հոն ալ քրիստոնեայ լինելու. պատճառը կը յայտնէ, բայց իր խօսքին նայելով՝ չենթադրուիր եղելը որ գործարքէ։ Բանտարկիչն այս պատմութեան տալէ ետքն ինչ որ ալ լինին դարձն ցատ ինքնան քրիստոնութեան վերադառնալ կը թարի, եւ մեք ալ գոհութեամբ մեր էջերը կը բանանք՝ եթէ այս գործս վրայ պաշտօնական տեղեկութիւններ ստանանք։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգին մէջ ժամանակէ մ՝ի վեր ուսնուած եւ. հետզհետէ զօրանալ սկսած կրօնական անիշխանութիւնն եւ մանուանք. նոյն իսկ Հիզերին Ձեռք Պատրիարքական եւ Վարչական իշխանութեան անարդ տալն եւ. Պատրիարքարանի ալ բանտ տարուիլ եւ. վարանում ընթացքն ամէն ազգասէր հայոց վիշտ կը պատճառէ։

Հետեւեալ բաղդը դար քանի մը զգացում սիրտեր մեղ ուղղած են, Ազգային փարչութեան եւ մանաւանդ Երեսփոխանութեան խորին ուշադրութեանը կը ներկայացնենք։

Ցինք յուսար որ ազգին ներկայ տխուր վիճակին լաւ ուշ դնող եւ ազգայնին վրայ քիչ մը խորհել գիտցող հայ մը կարենայ դանել իր հրատարակութեան ներսուն կը թարի, եւ մեք ալ գոհութեամբ մեր էջերը կը բանանք՝ եթէ այս գործս վրայ պաշտօնական տեղեկութիւններ ստանանք։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգին մէջ ժամանակէ մ՝ի վեր ուսնուած եւ. հետզհետէ զօրանալ սկսած կրօնական անիշխանութիւնն եւ մանուանք. նոյն իսկ Հիզերին Ձեռք Պատրիարքական եւ Վարչական իշխանութեան անարդ տալն եւ. Պատրիարքարանի ալ բանտ տարուիլ եւ. վարանում ընթացքն ամէն ազգասէր հայոց վիշտ կը պատճառէ։

Հետեւեալ բաղդը դար քանի մը զգացում սիրտեր մեղ ուղղած են, Ազգային փարչութեան եւ մանաւանդ Երեսփոխանութեան խորին ուշադրութեանը կը ներկայացնենք։

Ցինք յուսար որ ազգին ներկայ տխուր վիճակին լաւ ուշ դնող եւ ազգայնին վրայ քիչ մը խորհել գիտցող հայ մը կարենայ դանել իր հրատարակութեան ներսուն կը թարի, եւ մեք ալ գոհութեամբ մեր էջերը կը բանանք՝ եթէ այս գործս վրայ պաշտօնական տեղեկութիւններ ստանանք։

Հոյեր.

Դժբախտութիւնը կամ անողոք բաղդը այնպէս ուզած է որ Հայոց Ազգութիւնն հոգին իրենց հոգեւորականաց ձեռաց մէջ լինի. բաւնորով իրմէ ամէն ուրիշ միջոց եւ կատարելութիւն . . .

Պարտաւորուած եմք այսօր կամ մինչեւ յայսօր կղերին անձնասոյր քիչիմեր ազգութեան կապերը նորա ձեռքն են՝ ինչպէս նաեւ. մեր բարոյական եւ նիւթական երջանկութիւն կամ թշուառութիւն. ողբմելի է այս վիճակը, բայց ճշմարտութիւն մի է խոստովանելը որ մեկ կողմէն մեր ընդհանրական թանձր տգիտութիւնը, միւս կողմէ երկրին ազգասութիւնը յարդ չէ ներել մեզ մեր անձին տէր լինելու. եւ մանաւանդ մեր ոտիոլել է զմեզ թաղուլ մեր ամէն հանրական պէտքերը կիսկրին հոգալու, որ հղօրագոյն մեռ մը գանուելով, երանելի շնորհիւ, չարաչար սիրաղեսելու իրաւունքը կամ անիրաւութիւնը գրեցած է . . .

Ողբմելի է այս վիճակը ըսինք եւ. կը կրկնենք, եւ մանաւանդ վանդաւոր հոյոց պէս ազգաս եւ. ցրուած ժողովրդի մը համար, եւ այսօր իր այս կացութեան ներսուսկարութիւնը ուելի չչափելի կերպով կը տարդի՝ այն աչքերուն առ ջեւ, որ սնանալ կը խնդրեն։

Ասկէ էրիչ ժամանակ ուսանողներու մեր օրերը դարձեալ թերեւս, լաւ ժամանակին բերմանց, հոյերն իրաւունք ունէին իրենց ամէն հոգերը կը դիրին թողլոյ՝ զի այն ատեն կրնային հոյերը պարծիլ որ իրենց կիրքը քան գոմեն ազգակցէն կերբին լաւ ապրելն է իր պարտութեանը, ատատ ամբոխութիւնին եւ ազգասիրութեանին՝ իսկ այսօր այնպէս չէ. (մեզ ներեն մեր կրօնականներին այն արդար եւ գատաքանչ անձինք զիրենք բացատ-

[illegible] ուղղելով իսկ քրիստիս ընդհանուրին վերաբերեալ։ կը մանչենք իրենց յարգը եւ կը պատուենք զիրենք մասնաւորապէս վրայ թուելով՝ Ս. յոյր անձնասիրութեան, ամբարտաւանութեան եւ մոլեռանդութեան անտարբերութեան ատարանի տեսար ազգասիրութեան չնորհիւ ճանաչած է այս ատուածային զարգացմանէից խմբին մէջ, եւ որ օրի չարիքու օրինակը բարձաց թիւր կը պականցնել։ Ինչ հինս բանն այն ատաճանի հասած է, որ նիմ վարկեան մ՚ալ անտարբեր կենանք եւ թողանք կրկին որ իր անարժան եւ անուղղայ ընթացքին մէջ շարունակէ, եւ բի զգոյնմը ամենա կը լինի։ զի քայլ մի եւս, եւ ահա այն սոսկալի սատանայոր՝ որ արդէն դէղցած է Հայութեան մեծագոյն մասը եւ ուր Հայոց պէս ուրիշ ազգ ներու անունը միայն կրնայ լսուիլ Պատմութիւնը լմ՚ զ վիպէ։

Ա՛լ, սիրելիներ ուրեմն, Հայ՚ը, մեկզի թիւրանք մոռի եւ, կոչ մեր թիւրատարութիւնները, եւ անձնասիրաբար չը հոգնիրնք։ Լաւ՚ի ոչքով նայինք չորս կողմերնիս։ Հայ կղերը օր օրի յաջողատարութեան կը դիմի, եւ օր օրի Դամիրիանեանութեան եւ Հիրզիանութեան կերպարանք կառնէ։ Եթէ նոցա չարի վերնատակը չէ, ոչ թէ նուազ յուսի է, այլ նուազ կարող։ Եթէ նոցա չարի սերազործ չէ, ոչ թէ նուազ անզուսի է, այլ նուազ հղօր։

Դէրջապէս Հայ կղերն յարից ցղերյուս քարեկարգութեան գործ ունի, որչարի նիւթականին՝ այնչափ ալ բարոյականի մասին։

Որեր դատաւորի արդնակցները, մեր սիրելի բարոյ թշուառ եղարքը ամեն օր դիմեղ օգնութեան կը կանչեն, ամեն որ ամբաստանութիւն ամբաստանութեան դիրոյ, գանգատ գանգատի վրայ։ եւ ո՞վ է զիրենք հարցուցողը, ո՞վ կամբաստանէ։ Մեր զիրենք հոգալու եւ խնամելու։ Համար խուրբած կամ յուսակոցուած մտաբժան առաջնորդին կամ եպիսկոպոսին եւ այն մեռնը քիչ առենին լարոյ մէջ անիծիւք եւ դատնութեամբ միշտ ամբաստանուած կը սեռնանք։ Եւ մանաւանդ հիմնոյ բանն այն կէտին հասած է որ օրագիրներուն ազգայնն մասին վրայ անով դուրս կը նայինք ամեն օր, եթէ արդեօք ինչ նոր զրկանք եւ անիրաւութիւն պիտի տեսնանք հոն այս կամ այն առաջնորդի կամ եպիսկոպոսին կողմէն կատարուած։—

Ազգասիրի ժողովուրդն իր ցաւոց ապաքինութիւն դանալ կարծելով մեզ կը դիմէ, կոչ ըլլ, կոչայ, կը պաղատի, իր անգոր բարձրութիւնը մեզ կարկառելով այն ծովանկեանին պէս՝ զոր ալիք հեղձուլ կրսպառնան։

Կը ցաւինք իրենց վրայ եւ չատ անգամ ցաւակցութեան արտասուքներ կը թափեն մեր աչքերէն՝ ի նշան անկարողութեան։ կը զղրանանք գիրենք հարատեւապէս երկիրս ակոս կամ անիրաւամ թողոյ առաջնորդին, եպիսկոպոսին կամ քահանային դէմ, ցորս կոչմերնիս նպիրով որպէս թէ չարագործը կամ անարժանը կը խնդրենք պատժելու կամ մեր նպարքը վերծելու համար։

Բայց այս զարգութիւնը վարիկանն անցնելէն եաքը ի՞նչ կրնենք։—Ցէ՛նչ։

Պատրիարքին կամ Պատրիարքարանին կը թողնենք լսել տան ազգայնոց Հայոցին եւ յանցաւորը կամ չարագործը պատժել։ Այսպէս յուսալով մինչ կրապասենք։ խակ Պատրիարքարան գնենք նորով դմեղ կը դարձնէ։ Պէտ նորոյ, դէտ նորոյ, դէտ կարդարոյ։ եւ այլն։ Սակայն այս նպատակ գործուած մինչեւ հոգը անդին հոգ ելոր կինայ։ ժամանակաւոր կը խորատարի եւ կը հեղնի։ վերջ անիծիւ կամ խրատիւներ։—

Պատրիարքին դանդաղ եւ ատատամ վիճակին չնորհիւը չէ՞ որ Սեբաստիոյ ամբաստանեալ Կորատեան եպիսկոպոսն Աղէքս. քիթին խնդալով, իրեն յանցանքները մէկ մէկ թուելով մէկ երիս. անակնկալանք դրաղրատանելու լերանը փոխեց ատալով, այսոր յաջողած է առանց Պատրիարքարանի հրատանելն Սեբաստիա երթալ նոսիկ եւ ինչ կրցին ընել իրեն։

Պատրիարքարանին դանդաղութեամբը չէ՞ որ վանցի Պողոսը վատաղուրտանի ժողովուրդը իւր ճանկերան տակը կը ճնչէ, քիւրտերու հետ ընկերցեալ իրեն յանձնուած հօտը կը կերդէ, եւ այսօր դեռ կը չարունակէ իր ընթացքը։ խնկանու ամեն օր ժողովուրդը հանրոյ իրներով պատմէ մեզ իր սիրերը։—Նա. ինչ կրնանք ընել իրեն։ Կրսեն թէ Պատրիարքարանը անկարող է այս մասին . . . . Ամենի մեր երեսին եւ նոխատինք։

Ի՞նչ կրցաս ընել Պատրիարքարանը երբ ընդ որ կրկարանան քիւրտ Մըկրտիչը իր անուանքը՝ ոտնկին կերդեալ նամակաւ՝ քնելի պաշտան քառանձնելով վատաղուրտանի եւ խոշրատանդոյ ազգատ հայոց բարբարը գրեց եւ ուրիշը ծծեց, ունեցածներն ձեռքերնուն կազատեց, եւ յանուն ուրը կրանից քահանային ձեռքէն արրատարծելի դեղարարքը առնելով պատ. Ա՞ն բերանը խոշեց։ Նա այսոր իր կոստատին քաղցրութիւնը կը վայելէ իր տեղը, եւ ո՞վ գիտէ ի՞նչ ոնատակութիւններով եւ դեղութիւններով հանդ եկած։

Ո՛ւր թողուն Պրուսա ատկնուվրայ ընող ամբարատաւան եւ խառնակիչ Բարիմեզիմէսը, որ իր ամեն ոգեատութիւնովը եւ կարատութիւնովը հանդերձ յոյսերնիս. ամեն որէնք եւ իրաւունք ոտնակոխ ընելը դատատանին՝ բայց տարատ եւ թոյլ դատատանին ատկէն Պրուսա փախչիլ՝ հոն իր թողուցած գործակատերը լրացնելու համար։

Դէրջապէս ի՞նչ կրցինք եւ կրնանք ընել ատոնց եւ ատոնց նման անարժան եւ անբարոյական ատատատարեալ եւ օձեալ գլուխներուն։ ո՛չինչ։ բայց եթէ ապատ ատարբեզ՝ատունք իրենց կերբերն եւ չարութիւնները չարատնակելու եւ լրացուցելու։ եւ իրենց օրինակաւը Հայ կղերականութիւնը գրաչիելու՝ մեր դանդաղութեանցն եւ անգործութիւնը։ Ամենի եւ նոխատինք։

Ի՞նչ մինչեւ ե՞րբ պիտի ծանրանայ այս ամենայն եւ նոխատանայ գրոյնի մեր ճակատին վրայ։ մինչեւ ե՞րբ պիտի վայրատնկին մեր գլուխներն այս երկամի լուծին ներքեւ։ Մինչեւ ե՞րբ . . . մինչեւ ե՞րբ . . . .

Ա՛լ մեր քամ կարարութիւն չը մնայ տանելու։ Եթէ տատուածային դատատաներ են այս մարդ իկը մեր գլուխն, զիւատուած ազգենք որ վանեն (տէրն ընէ) զիրենք։ խակ եթէ մենք զիրենք ամատանման մեծ կընենք, եւ այսպէս կը բռնանան մենք զիրենք դարձեալ ատնման տակ կը դնենք։ Ա՛լ վախնանք թող լինի գիտնարութիւնն։

Բարեկարգութիւն եւ օրէնք դատհանենք այս հինաւուրց ախտացեալ խուսիրին, այս անօրինաց բռնակին։ Այ՛ս, բարեկարգութիւնը՝ սահմանենք։ բարեկարգութիւնը՝ բարոյապէս եւ նիւթապէս։ Ջնա՛ք առնենք Պատրիարքարանի գահերը եւ օրէնք ուսկենք որ դնեն ամեն ատիճանի կղերին վրայ։ եւ իրենց կոչման վայրկեանէն մինչեւ ի գերեզման տանելի տակ եւ իրենց յատակացեալ ատեանին մէջ պահենք զիրենք։ Պատրիարքարանն իր Երեսփոխանական ժողովն ունի, որուն չատ գիւրին է յանձնարարական խուսիր մը յատակացուցանել եւ նորա ձեռքով՝ ի գերեզմանութիւն կոչելը այն եւ կոչեցեալներն վրայ օրէնք եւ պայմանները դրելը Ասի տեսչի դիւրին է, այո՛, երեսփոխանական ժողովին հանրաբ՝ քան դատանն խուսիրի կանոնները, քան Յոհանանդրութեան վերաքննութիւնը ժողովին մէջ կատարելը, այսքանքն՝ ի զուր ժամեր վատնուելը։

Այս դուք, Սրբազան Հայրիկ, եւ դուք, Ազգային Ժողովնք եւ ժողովականք, սեռատարեցէ՛ք գործել եւ մի՛ դրնոք որ եւ է ազնատութիւն եւ գոհանութիւն այս տմարեկարեւոր կէտին։ վաւերցէ՛ք, կրսենք եւ կաղաչենք, վայրկեան մի առաջ դարման հայթայթել մեր դատ ոյ։ Սրբեցէ՛ք թիւրատ հայրենարարութեան արիւնոտանքը, ազատեցէ՛ք տատուպելոյն, գրեցեցէ՛ք մեր սիրելի բայց ոգոր մեկի ազնեակցոց վրայ մոլեմարեցէ՛ք նոխատանօք հարատարելայը։ մեկ խուսքով, օրէնք դրեցէ՛ք անարդին եւ անոտնձ կղերին վրայ։ Այսա թէ ոչ . . . . մենք չարա միլիոն հայրս մեր ուրեմ միլիոն բարգաւինքներով պիտի բաշնենք ձեր օձիքէն եւ պիտի քաշկռտենք զձեզ Յատուծոյ առնեզ դատատանին առջեւ . . . .

1871 յուլիս 13 Քանի մը հայեր
Ի. Գոլիա

ԹՕՔ—ԹԱՓԱՆ

. . . Խմբագիր.

Հետեւեալս ձեր պատուական օրագրոյն մէջ հրատարակելիով ի՛նդրենք։

Զեռուընիս Ցիսատանի թիւ. 30ի թերթի մ՚անցնելով, սեկիրը ԹՕՔԹԱՓՈՒ վերնագրով թաղիս Աղջ. փոխարարանին վրայ ակնարկութիւններ պարունակող յօդուած մը տեսանք, որոյ բովանդակութիւնը սա է թէ, թողու այն փաստարանին մէջ առտու իրիկուն ոչ պէտ աղաղներ կրդերէ եւ պարերէ դատ ուրիշ քան ըստ արմանաց չեն չարունակուիր, եւ թէ յոյսմ մասին՝ մանաւանդ աղջկանց հայրերէ իրեն բողոքագրեր զրկուած, եւ ինքն ալ առ այժմ թէ եւ խոհնութիւն սեպեր է չհրատարակել, բայց թէ որ իր զրաւածքը ուշադրութիւն չգտնուի, եղած տատունքները Պրուսայի ինդրոց տեսարը պիտի արձանագրէ եղեր։ Շատ լաւ, բայց մեր մեր կողմանէ մեր շնորհակալիքը կ՚մատուցանենք Ցիատանին, եթէ նոն փաստարանին մէջ ապրիկ ունենայ եւ բողոքաց հայրերէն գոնէ մէկուն անունը կարենար հրատարակել։ Հրատարակէ թէ չհրատարակէ, մեզ չէ ինչ փոյթ, ինք ազատ է։ այլ բան է, ինչ որ գրէ։ Յոյսի մասք գրէ։ գրէ ինչ որ ապրատութեան եւ հմտատութեան վրայ հիմնեալ է։ եթէ ինք գրիչ ունի, գիտնայ որ պէտք է կանխատ խոստանալ, թէ ամեն մեր գրածներնուն ալ իր էջերը բաց են։ մեր չենք յոգնիր գրելէն։ բայց սա պարտնաս։ որ իր գրածներն ալ, ըստ որում հայրենեաց եւ ազգին յանուշիմութեան նուիրեալ թերթի մը, այնպիսի ապրիրներէ առնուած ըլլան, յորոց դատնութիւն եւ պղտորութիւն չհասնելը պարտի ելաւ։ Ինչպէ եւ անգիտանալ ասոր թէ ոչ, եթէ այդ Ցիատ հրատարակութեան պէս ըլլան, հետեւութիւնը ոչ այլ ինչ կրլլայ, բայց եթէ ձանդրոյթ բնթերցողաց։

Ցիատան որ թաղիս վրայոք ուրիշներէ անկախ կարծիքներ կառնէ, բաւ է որ առանք ԱՅՊ թուով թօրքաֆանի նամակին մէջի յիշուածներէն չրլլան։ վասն զի թաղիս մէջ այսօրուան օրս այնպիսի միաբանութիւն եւ խաղաղութիւն մը կ՚տիրէ, որ կրնամք ըսել ուրիշ անգամ տեսնուած չէ։ Թաղական խորհուրդը, երկու վարժարանաց հոգաբարձութիւնք, Լիսոն—Հայիկեան եւ Լեւոնեան ընկերութիւնք, այնպիսի սերտաբար միացեալ են, որ ոչինչ ոգեշարժիտ ազդարարին խնդութիւն կ՚պատճառէ, նայելով ոչ չարամիտ ազդատարարացին թախծութիւնն։ զարմանք չէ։ ուրեմն որ այդ թախծութիւնը բնականաբար ուրիշ տիշնեներու տաց ձեռնարկեր, եւ այս ու այն իրեն գործէր բնելու մեջոցներ վնասելու։ բայց ու ցաւ է մեզ, որ Ցիատանը իր գոյնզգոյն ծաղիներուն մէջ այնպիսի խոշոր խոշոր սեւանիշ կեղտեր ալ ցուցնէ։ որ ցանուք նախանձներու չամ զարմնս։ Մեք մեր կողմանէ առ այժմ այս չափ մը Ցիատանի ընթերցողներուն։ ասոնց իր Ղերդ թուով գրուածոյն բաւ կ՚համարինք հրատարակել այն հնարիտ եւ արդար վիպաբանութիւնը, զոր Պատրիարքական փոխանորդ Դեր. Տ. Հայրը ըստ նմին եւ իրեն ընկերակից երկու Ինճանպատիւ անձինք՝ անցեալ տարուն որ թաղս եկած ատենին աղջկանց վարժարանաց մասնաւոր այցելութիւն մ՚ընելով, Թորքաֆանի պէս ազգատարի թաղի մը եւ մի միայն 25 զատրուշնոց տամակոց արդեամբք մասակաքարկալ այդ վարժարանին մէջ տեսնուած բարեկարգութեանց եւ յառաջադէմ վիճակին համար իրենց արդարի գոհունակութիւնը երկին երկին Մեծ. Տնօրէնին յայտնելին եւ նոյն ատենակաց մասնակցելու բարեհաճելին դատ. դիտողութեան տեսարանին մէջ ալ հետեւեալ կերպով արձանագրելին։

« Ի 1871 յուլիս 3. մասնաւոր այցեր-
« լութիւն մ՚ընելով Թորքաֆանի աղջկանց
« վարժարանին, խիստ գոհ եղայ իր բա-
« րեկարգ ընթացքէն, աղջկանց մեղուա-
« ջան աշխատութիւնէն, եւ իրենց համար-
« ձակ պատասխանաներէն քրիստոնէական
« եւ քերականական դասերու մէջ։ Իսկ
« ձեռագործերու մասին իմ զարմանքս
« դրատած բլլալուն՝ ի վիպութիւն, եւ
« հոգաբարձուաց ջանից բազմապատկու-
« թեան եւ եւս քան զեւս արդիւնաւո-
« րութեան համար բարեմաղթելով կ՚ընթ-
« ացրագրեմ։»

Պարր. Գոմ-
Յ. Ֆոն. Մկրտիչ

Նորին Գերապատուութեան բրած այցելութեան հետ ալ ներկայ գանուելու բաղդաւորութիւնը ունենալով, տեսայ եւ զգացի՝ ինչ որ վիպեց եւ յայտնեց Դեր. Փոխանորդ Հայրը։

Կարապետ Խաչատուրեան
Գ. Ֆ. Հանրէեարդենեան։

Այն յայտարարութեանց վրայ Ցիատանի ուշադրութիւնը կ՚հրաւիրենք, եւ կաղաչենք որ իրեն տեղեկութիւն տուզ անձինքը, նախագէս եւ տուած տեղեկութիւնները՝ վերոյիշեալ տարագրութեանց հետ քննել կրսկ բաղդատել եւ դատել, եւ ըստ այնմ արդարութիւնը եւ ճշմարտութիւնը ինք գտնէ, գիտնայ իր մարդոց արժէքը, եւ ապա գրիչը ձեռք առնէ եւ գրէ։ իսկ մեզ այս անգամին հարար ոչ այլ ինչ կրնայ ըսել, եթէ ոչ՝ որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լսիցէ։

15 յուլիս 1871 Դ. Ադրոյ
Ի Թօրքաֆան Ս. Ցուլեան։

Երուսաղէմի Սիօն տանապրին վերջին թիւրին մէջ հետեւեալը կը կարդանք։

«Ցուսիները, Զիմինեանց ընբան վերայ, Հոմարաձման առանարէն սակաւ ինչ հեռի, դեռան դեղրով՝ մեր օրերս կամեցան չէնք կառուցանել։ եւ մինչ դեռ կը փորէին գետինը՝ Հայկական սքանչելի հնութիւն մի երեւան եկաւ։ Այս հնութիւնն է մի սիսեմ (մեղաքի) պատրաստուած տաղան մի, որուն վերայ կան քանի մի խորհրդանշաններ, սաղ, սրբազան ձուկն, եւ հետեւեալ տառագիրը։ ՍՑՇ Լ ԴԻՐ ԵՐԱՆԵԼՈՅՆ ՇՈՒՇԱՆԱՆԱՑ ՄԱՅՐՆ (մեղն) ԱՐՏՈՒՅԱՆԱՑ ՀՈՅԻ—ԺԸ։

«Այս տաղանդրին, որ ըստ ատենագրի անխախտ է եւ Հայկական թուականի յունի, զարմանալս կերեւի, որ 551 էն՝ այսինքն Հայկական թուականի սահմանուելէն առաջ է։ Բայց՝ ի տաղանէն՝ կ՚երեւին նաեւ շքեղ սալայատակներ եւ այլ բեկորներ, ոչ թանք թատ թէ մեր նախաշարաղուն իշխանաց սահմանական փնտուց մեկուն մեռացորդներն են, որոց վրայ կը խօսին հայ պատմագիրք։

«Այս հնութիւնը սակաւին ամբողջապէս փորուած չլլնելով՝ առ այժմ համառօտիւ կ՚անցնինք, խոստանալով ուրիշ անգամ աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդել մեր ընթերցողներուն։»

Շ. ԻՐՎԷԹԻ ԽԷՑՐԻԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԷՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1871 ՅՈՒԼԻՍ 18 ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ Դ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Բոլորովին ԷՋՈՂ ՀԱՅԵՆԱՒՈՒԹԻՒՆ

Ժամ.

11 15 Պէօյիւքտէրէէն Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Պէյղէք. Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

11 45 Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապպաթաշ.

12 Եէնիմահալլէէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Սիմէնիա. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

12 15 Պէյքօղ. Բաչապահճէ. Իրիգաթ փաչա մահալլէսի. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք.

12 30 Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք. Գապպաթաշ.

1 Ր. Ա. Գավաքէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնաւուտքէօյ. Պէյլերպէյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

2 Պէօյիւքտէրէէն. Թարապիա. Պէյքօղ. Բաչապահճէ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ. Գուզկունճուք. Պէշիկթաշ.

2 Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապպաթաշ.

2 15 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

3 30 Մէզարպուրնուէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապպաթաշ.

3 45 Պէօյիւքտէրէէն. Պէյքօղ. Բաչապահճէ. Իրիգաթ փաչա մահալլէսի. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյ.

4 Պէօյիւքտէրէէն. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Սիմէնիա. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Պէպէք. Արնաւուտքէօյ.

5 30 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

6 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Պէյքօղ. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Գանլըճա. Ր. Հիսար. Գանտիլլի. Արնաւուտքէօյ. Պէյլերպէյ. Օրթաքէօյ. Գուզկունճուք. Պէշիկթաշ. Իսկիսուար.

7 30 Եէնիմահալլէէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

8 30 Պէօյիւքտէրէէն. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկէն. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ.

8 45 Պէօյիւքտէրէէն. Պէյքօղ. Բաչապահճէ. Իրիգաթ փաչա մահալլէսի. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Զէնկէլքէօյ. Պէյլերպէյի. Գուզկունճուկ. Իսկիսուար.

9 15 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Պէյքօղ. Էմիրկէն. Պէպէք. Արնաւուտքէօյ. Պէյլերպէյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապպաթաշ.

10 Եէնիմահալլէէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Ր. Հիսար. Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիքթաշ.

11 Պէօյիւքտէրէէն. Թարապիա. Էմիրկէն. Արնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիքթաշ.

Կամաւրլէն Էջող շրջենաւները

12 15 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ.

1 15 Գապպաթաշ. Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

1 30 Գապպաթաշ. Իսկիսուար. Պէշիքթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքիւղ. Պէյլերպէյ. Արնաւուտքէօյ. Գանտիլլի. Ր. Հիսար. Գանլըճա. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Պէյքօղ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ.

2 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

2 15 Իսկիսուար. Գուզկունճուք. Պէյլերպէյի. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Գանտիլլի. Հիսար. Գանլըճա. Իրիգաթ փաչա մահալլէսի. Բաչապահճէ. Պէյքօղ. Պէօյիւքտէրէ.

2 45 Գապպաթաշ. Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ.

3 30 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ.

4 30 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ.

6 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Պէյլերպէյ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Պէյքօղ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

7 30 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէյ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէշիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ.

9 Պիշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

9 30 Գապպաթաշ. Գուզկունճուք. Պէյլերպէյ. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Ամֆիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

10 Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ. Ր. եւ Ա. գավաքներբ.

10 30 Պէյլերպէյի. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Գանտիլլի. Հիսար. Գանլըճա. Իրիգաթ Բաչա մահալլէսի. Բաչապահճէ. Պէյքօղ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

10 30 Պէշիքթաշ. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Սիմէնիա. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու.

11 Գուզկունճուք. Պէյլերպէյի. Զէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Բաչապահճէ. Պէյքօղ.

11 Գապպաթաշ. Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Արնաւուտքէօյ. Ր. Հիսար. Էմիրկէն. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

11 30 Գապպաթաշ. Պէշիքթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Արնաւուտքէօյ.

Իսկիսարայ շրջենաւոյ երթեւեկութիւնը

Իսկիսարէն Կոմուրջ։ ժամ		Կոմուրջէն Իսկիսար։ ժամ	
12		12 15	
12 30		12 45	
1		1 15	
1 30		1 45	
2		2 15	
2 30		2 45	
3		3 15	
3 30		3 45	
4		4 25	
4 30		4 35	Պէշիկթաշ հանգիստով
5		5 15	
5 30		6	
6		7 30	
8		8 10	
8 30	Պէշիկթաշ հանգիստով	8 40	Պէշիկթաշ հանգիստով
9 10		9 10	
9 50		9 45	
10		10 10	
10 40		10 30	
11		10 50	
11 10		11 10	
11 35		11 30	
12		11 45	
		12 5	

Ա Զ Գ

Մաթիլդոի 4ԲԳ. եւ վերջին հատորը ալ Պոլիս հասած լլլալով Սրգոյ բաժանորդներին կը խնդրուի, որ իրենց անդորրագիրը ներկայացնեն Զաքարիա քշլալը—Եօզուչու խիւ 10 Տէսէեանց վահանատունը եւ հանեն ըստանան նոյն հատորը։

Նաեւ թշուառներս, Գաղտնի փոքրիկներ եւ Հոգոյ եւ Մեկ էնէրներս բաժանորդներին անձնք՝ որ ամբողջ հատորները չեն առած, կը խնդրուի որ ժամ մ՚առաջ երթան եւ իրենց հատորները առանան։

Ա Զ Դ

Գարակէօմրիւկի ազգիանց վարժարանին համար երկու վարժուհի կուզուի, մէկը հատարակ ընթերցողութիւն եւ գիր դասատուելու համար, մեւնա ալ աղջնակներուն սովորեցնելու համար։ Այս պաշտօններն ընդունիլ ուզողները պէտք է Գարակէօմրիւկի թաղական խորհրդին ներկայանան կիրակի օրերը եկեղեցւոյ ատեանումն եւ տեսնուին։

ԻԼՄ.Ն

Իշպան. Յուլիս 18 փոքր կիւնիւ հավա մուտաստ իմատիկի հարեւ, 18 նուէմբրոյու Ա-ՆՇ նամ վաքոր, իշինաք պիր իմպրմ մուղիքա օլատուի հարեւ ատաթ 7 1/2 տա եէնի մահալլէտէն հարոքիմի Մէզարոպուրունի, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ Միրկէօն, Բումիլի հիսարի մէ Օրթաքէօյէ ուզրարուզ ատատէն Պէօյիւք ատայա կիտէճէքտիր. մի 19 նուէմբրոյու Մէնոր նամ վաքոր տախի քէզալիք տերունինատ պիր իմպրմ մուղիքա օլարաք ատաթ 7 1/2 ատ Պէօյիւքտէրէտէն դարդուզ Պէյքօղ, Բաչա պահչէսի, Իրիգաթ Բաչա մահալլէսի, Գանլըճա, Անատօլի հիսարի, Գանտիլլի, Արնաւուտքէօյ, Պէյլերպէյի մէ Պէշիքթաշա ուզրայարաք պու ատաթի Պէօյիւք ատայա կիտէճէկիր։ Մէզքիւր վաքորէր կիճիճ մէ հիմատաք ատաթ 3 1/2 տա Պէօյիւք ատատէն ատիմէթի զիքր օլունան իսկէլէրէ ուզրայատարլարը, Շիրքէթի խայրիյէ իմարաթիրնատն իլան օլունուր։

Պէ հէր խակէլէնէն՝ վաքոր ալիկէթի կիտուպ կէլմէք իչին պիր ատէթ սիմ մէհիաճէ ատիր։ Զոնուրլար իչին տաթի եարըմ մէհիաճէ։

Խմբագիր—Տնօրէն
Կ. Ս. ԻՍԹԻՓՃԻԱՆ.

Կ. ՊՕԼԻՍ ՀԻՆԻԼԻ ԽԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱՏԱՐՈՑ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
17 ՅՈՒԼԻՍ
(ՕՍՄԱՆՍԱՆ ԷՖԵԱՅԻ ՀԵՏ 100 Ղ.ՈՒՐՈՒԵԷՆ)

Լոնդրա 3 ամիս զուրուչ		109—109մ։—
Մարսիլիա	»	23,30—23,25

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
17 ՅՈՒԼԻՍ

Անգլ. լիրա	զուրուչ	109,25
Նաբոլէոն ոսկի	»	87,25
Իմպէրիալ ռուս	»	89 5
Գըրբսկից	»	51,25
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինդնոց	»	105մ։—107
Պլինդ	»	117մ։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 17 ՅՈՒԼԻՍ

ԱՐՄՏԻՓ

Ցորեն կարմիր		Պէսարապիա	26 —28
»	»	Ազաղ	26 —30
»	»	Պայէզիտ	26 —28
»	»	Պուրկազ	23 —25
»	»	Թէքիրտաղ	23 —25
	Կակուղ	Ազաղ	24 —27
»	»	Պէսարապիա	29 —30
Կիրբա ֆունտա			24 —27
Ցորեն էակուղ		Պուրկազ	20 —24
»		Վառնա	20—24
»	»	Պայէզիտ	22—26
Եգիպտացորեն ֆունտա			16—17
»		Անատոլ.	16—17
Գարի ֆունտա			10—11
»		Անատոլ.	10—11

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈԶԱԿ ՉՈՐ

Պուրսա	դուրուչ	30—45
Անատոլու	»	
Քօլօս		
Էմիրնէ	»	
Մակաճ		

ԲԱՄՊԱԿ

		Գուրուչ	
Կէյվէ	հօխա	9	—
Իզմիր	»	10	—
Ատանա	»	9մ։—	
Պորկասատան	»	7մ։—	
Վրասատան	»	7մ։	—

ԲՈՒՐՊԻ

Անատոլու լուացուած	հօխա	15մ։—16	
» չլուացուած	»	7—8	
Բումիլի լուացուած	»	17—	
» չլուացուած	»	7մ։—8մ։	
Վրասատան լուացուած	»	10մ։—	
» կէս		12	—
» չլուացուած	»	17	—
Տոպրոնա	»	10	—
Չոխի ճէմիր	»	9	—

ՄԱԶՐ

Պարակասատան	հօխա	10մ։—	
Անատոլու	»	9մ։	
Ճիրմակ	»	—	

ՃԷՃԻ

Գալսերի Ա. տեսակ	հօխա	19—20	
» Բ. »	»	18	—
Էնկիւրիւ	»	»	18	—
Թոզաթ	»	»	18մ։—
Սալէպ	»	»	17	—
Եոզղատ	»	»	16—17
Զօրում			16—17

ԹԻՑԹԻՐ

Էնկիւրիւ	հօխա	48	—50
Գասասմոյլ	»	48	—50
Պէյբազար	»	48	—50
Զէրքէզ	»	48	—50
Վան	»	26	—

ԱՑԽ ՄՈՐԹ

Անատիա	9մ։—10կատր մէկ Օ. Լ.			
Եոզկատ	»	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Կրպրում	»	»	»	»
Դայէրի	»	»	»	»

ՁԷԹ

Մատանիա	հօխա	6մ։—
Այվալը	»	6 —
Սաքիզ	»	9 —
Միտիլի	»	6մ։—
Պրինձ թոզաթ երկրին մէջ		9մ։—10
Սալէպ Գատրմանցոյ	հօխա	—
Ակիան	» 250	—
Քիմիրճ	» 24	—
Սուսամ	» 4	—4մ։
Դամասատ Անատ.	Քիլէ 30	—32
» Բումիլի	»	—
Մնասքա Գարսի. Լէյտ	» 47	—52

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		զուրուչ	
Խանվի Իրօն. տեսակ 100	հօխ.	850—930	
« Բ. »	»		
Եէմէն	» 16		
Շաքար վոչի Անգլ. կնգ.		260—262	
» » Գաղզ.	»	—	
» գլուխ Գաղզ.		310—315	
Զայ Ֆանկօ	հօխան	21	—23
» Իվրօ ծաղիկ	»	45	—70
Անաղ (գալայ)	կնդ.	930	—950
Պղտկոց (պիպէռ)	հօխա	9	—9մ։
Լեզակ (տիվիտ) Պէնիտլա	»	135	—170
» » Մատրաս	»	—	—
Զինք տախտ 100	հօխա	Ֆր. 90	—
Էրկսիմ ճոդանեւ.		58	—60
» տախտակ		72	—
» բեւեռցու.		64	—66
Քարֆիտա		120	—
Բրինձ Լոտրիոյ 100		Քիլ. Ֆր. 42մ։	
Կարագ նը Ամերիկ	սպր.	13	—14
Հաւկնաց	»	53	—26